

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list s prilogo „Vrtnar“.

Uradno glasilo
c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji s prilogo vred 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) zaračunajo se po nastopni ceni: Inerat na celi strani 16 gld. na $\frac{1}{2}$ strani 8 gld., na $\frac{1}{4}$ strani 5 gld. in na $\frac{1}{8}$ strani 3 gld. Pri večih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje. Vse inserate zunaj Kranjskega sprejemata le Haasenstein & Vogler na Dunaji (Wien, I., Wallfischgasse Nr. 10).

Vsa pisma, naročila in reklamacije pošiljati je c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani v Salendrovih ulicah števil. 5.

Št. 4. V Ljubljani, 28. februvarija 1890. Leto VII.

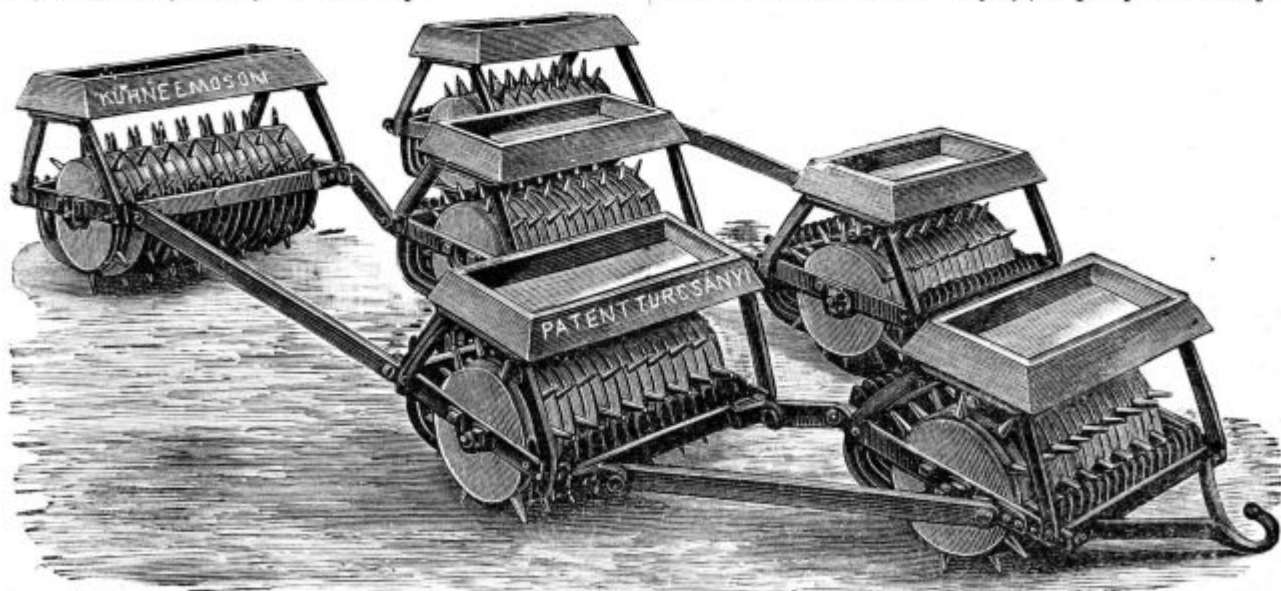
Obseg: Turčanijev valjar. — Črtica o kmetovalčevem izobraževanju. — Živinoreja pa Dolenjska. — Razne reči. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Inserati.

Turčanijev valjar.

Po močnih nalivih, po katerih je vroče vreme in dolgotrajna suša, naredi se po novoobdelanih njivah z vezno (težko) zemljo skorja ali skralup.

ter se je vže izlevilo na milijone mrčesov, ki nadlegujejo nežne rastlinice.

Dosedaj je bilo le nekoliko možno zdrobiti skorjo tako, da niso poškodovale se rastline, in sicer z lahkimi branami in z zobatimi valjarji, a pri prevlačenju so se

Podoba 6.

Kaleča rastlina ne more niti prodreti skozi skorjo niti je dvigniti ter mora poginiti, ker ji manka zraka, vlage in svetlobe. Kadar je tako, moramo v drugič sejati. Druga setev ima pa razen izgube denarja in časa tudi še druge slabe posledice. Seme namreč vzkali ob času, ko je v zraku in v zemlji uže malo vlage, vreme vroče

deli skorje odtrgali in obrnili ter odkrile mlade se kaleče rastlinice, ali pa se celo odtrgale.

Orodje, katero skorjo v resnici drobi, ne da bi seme odkrivalo ali mlade rastlinice rvalo, orodje, katero zemljo ne le rahlja, ampak jo tudi rahlo pritiska h koreninam, ter ob enem tudi izvrstno okopuje, to orodje je

novo izumljeni in c. kr. privilegovani valjar Turčanija, posestnika v Egyházszegeu na Ogrskem. Izdeluje je samo tovarna E. Kühne-ja v Wieselburgu na Ogrskem.

To orodje je sestavljeno iz šestih klinastih valjarjev, ki so pritrjeni v železne okvire ter tako med saboj povezani, da se vsak za se premika. (Glej podoba 6.)

Vsak valjar je 34 $\frac{1}{2}$ m dolg in 15 $\frac{1}{2}$ m debel ter obstoji iz grodljevih obročev, po katerih so po 32 $\frac{1}{2}$ m dolgi jekleni klini pritrjeni. Pod vsakim valjarjem je naprava, ki ostrgava kline. Podoba 7. kaže en valjar obrnen. Da se morejo posamezni valjarji obtežiti, prirejeni so tako, da je lahko na nje uteži ali kaj drugega položiti.

Siroko je orodje 105 $\frac{1}{2}$ m, dolgo 170 $\frac{1}{2}$ m in težko 200 $\frac{1}{2}$ kg.

Za vprego zadostuje en konj. Med vago in orodje je dobro dejati meter dolgo verigo, da se ob delu ne more dvigati prvi valjar. Na dan je mogoče 6 oral obdelati, bodisi ako skorjo treš ali pa okopavaš.

Orodje dela tako le: Mali klini prodirajo skozi skorjo, a je ne dvigajo, ker omenjena priprava drgne zemljo od njih in jo drobi ter pritiska h koreninam. Zrak in vlaga prihajata do rastline, katera vsled tega hitro in močno raste. Valjar rabi pa tudi izvrstno za prvo okopavanje, ker z njim je lahko po čez in po dolgem voziti, ne da bi poškodovali rastline.

Turčanijev valjar stoji pri E. Kühneju v Wieselburgu 105 gld.

Prav živo priporočamo to orodje našim imovitim kmetovalcem, ki imajo zemljo, katera jim dela pomladi s svojo skorjo mnogo preglavice, a tudi podružnice, katere so v krajih z vezno zemljo, opozarjamo na to koristno in priznано dobro orodje.

Črtica o kmetovalčevem izobraževanju.

III.

(Konec.)

Taki izprehodi so posebno dobri proti koncu, ko bi se otroci že učili kmetijstva. Mislim, da je od 6. do 12. leta zadosti časa, da si pridobe otroci splošne omike, kar je za zahtevati od ljudske šole. In ako bi se poučevali na gori omenjeni način, položil bi se jim ob enem trden temelj za strokovno (kmetijsko) izobraževanje. Zadnji čas poučevalo naj bi se kmetijstvo z ozirom na domače razmere, kolikor dopušča razvoj šolske mladine. Naša „ponavljalna šola“ preosnovala naj bi se v „kmetijski nadaljevalni tečaj“.

Tako poučevani otroci prinesli bi iz ljudske šole marsikako zrno več, katero bi v poznejšem življenji kalilo in dajalo mnogoteran sad.

Pri vsakem šolskem poslopi (katero bodi vedno na pripravnem kraju) moral bi biti primerno velik šolski vrt kot bistven šolski del. Tamkaj bi videli otroci, kako se zvršujejo opravila v drevesnici, sadovnjaku, na

zelenjadnem vrtu i. t. d. Naj jim razlaga učitelj še tako dobro, če jim ne more ob enem razkazovati, pouk ne bode imel zaželenega uspeha. Zato mora biti šolski vrt poleg šole in pa dobro urejen in oskrbovan. Ne bode naj pa na šolskem vrtu vse mogoče, ampak le to, kar utegne otrokom v življenji koristiti, kakor: drevesnica, oddelek za zelenjad (če ne zadostujejo počivajoči deli drevesnice), cvetice*, okusno urejene, greda za strupene rastline, sploh za manj znane škodljive pa tudi koristne rastline, kako sadno drevo, — v obče: kar je važno za dotični kraj. Deklicam bi posebno bilo ustrezno s poukom, kako je pridelovati zelenjad in oskrbovati cvetice, drugo pa bi bilo za dečke večje važnosti.

Tudi za primerno zbirko učil (učnih pomočkov) bi bilo skrbeti, kar se samo ob sebi razume.

Utegnil bi mi kdo ugovarjati, da takega pouka ne smemo pričakovati od ljudske šole, češ: kje pa naj se učitelj strokovno izobrazi? [Toliko vendar ne moremo zahtevati od njega!

Prvi hip bi se človeku kaj takega res težko zdelo. Če pa pomisli, kakih predmetov se morajo učiti pripravniki, vidi se reč vsa drugačna. Uče se poleg drugih predmetov prirodopisa, prirodoslovja, zemljepisa, zgodovine, geometrije i. t. d. Niso li vse te vede pomožne kmetijstvu? Naj se torej predavajo v tem smislu! V prirodopis rudinstva, rastlinstva in živalstva vzame naj se ono, kar je važno za kmetijstvo (oziroma tudi obrt), a uredi naj se sistematično, in dosežena bodeta dva namena ob enem brez večjega napa. Tako je tudi s prirodoslovjem. V zemljepisji se prav lahko razlaga, kje se uspešneje pečajo s to ali

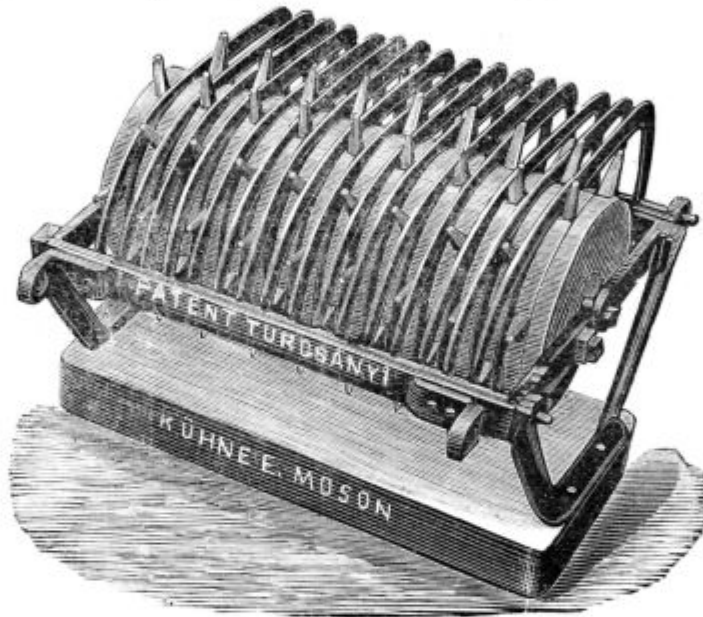
ono stroko kmetijstva, obrta in kupčije, a v zgodovini naj se dokazuje, kako so ti stanovi vplivali na razvoj in blagostanje ljudstev in držav, in nasprotno, kako državni in narodni neredi ovirajo, urejene razmere pa pospešujejo kmetijstvo i. t. d. Nekoliko se v tem smislu že sedaj stori, lahko bi se še mnogoveč, in to bi prav zelo olajšalo „nauk o kmetijstvu“, kateremu naj bi določili na učiteljski toliko ur, da bi bilo moči razložiti vsega, ne samo nekaterih delov.

Jasno je tudi, da bi imel biti šolski vrt pri učiteljski — izobraževališči ljudskih učiteljev — pravi vzor, kako je urejevati in oskrbovati šolske vrte.

Velikega uspeha bila bi naredba, da bi se učiteljski pripravniki poučevali v tistem jeziku, v katerem bodo morali sami otroke poučevati. Koliko časa se p gubi po nepotrebem z iskanjem tehniških izrazov, česar bi ne bilo treba, ko bi se ne predavalo v tujem jeziku.

Nezadovoljnosti učiteljskih pripravnikov se nam ni

*) Cvetice tu zato navajam, ker si težko mislim slovensko hišo, kjer bi dekleta ne imela cvetic. Ako jih človek ne vidi, misli, da ljudje nimajo blagega srca. Zato se mi prav zdi, ako vidijo deklice na šolskem vrtu, kako je vzgajati cvetice. Sicer pa šolski vrt tudi lepšajo.

Podoba 7.

bati, ako bi se učiteljišče tako uredilo. Saj nam svedoči lepo število učiteljev, ki se radovoljno oglase vsako leto za „kmetijski tečaj“, njih požrtvovalnost in ljubezen do kmetijskega pouka. Radovoljno žrtvujejo po tri tedne svojih počitnic, da poslušajo po šest ur na dan predavanja o kmetijstvu. Zato se pa tudi že začenja prikazovati ti in tam lep sad. Trije tedni pa nikakor ne morejo zadostovati, da bi se nadomestilo to, česar manka. Zato je treba, da se preosnujejo tudi učiteljišča, ako hočemo pričakovati od ljudskih šol na deželi večega uspeha.

F. Š.

Živinoreja pa Dolenjska.

Nočemo premlevati stare pesmi o slabih časih za kmeta, ker govoričenje o tem i tako nikomur ne koristi. Dovolj je, da vemo, da se godi kmetovalcu slabo. Rajši premišljajmo, kako mu pomagati. Vzroki bedi so dvojni: Taki, ki so nasledki časovnih zametov — te odstraniti, je naloga zastopov in poslancev — drugi so nasledki slabega gospodarstva, oziroma lahkoživega in lahkomiselnega gospodarjenja po starem kopitu. Te zadnje vzroke pa smo zakrivili sami, odstranimo jih torej tudi sami! Na tem mestu nočemo naštevati vzrokov splošnemu kmetijskemu propadu, le o živinoreji s posebnim ozirom na Dolenjce hočemo pisati članek, ki pa je lahko tudi za Slovence po drugod poučen.

Dragi Dolenjci! Leto 1889. bilo je glede pridelka skoraj povsod in tudi na Gorenjskem zelo slabo, a Gorenjcem v obče se je letos vendar na bolje obrnilo, ker so dobili mnogo, mnogo tisočakov za svojo živino. Gorenjci so v dvajsetih letih v živinarstvu tako napredovali, da ravno zaradi tega krepko stojijo, če je bila tudi slaba letina. Dolenjci pa so od nekdanj zanemarjali živinarstvo, in to v veliko škodo svojo. Preveč se so zanašali na vinarstvo, katero, izimši kraje, koder pridelujejo, na pr. na Francoskem in ob Reni prav dragocena vina, skoraj v obče povsod dela revne ljudi. Za nekaj časa hočemo v tem listu dokazati na podlogi neovrznih števil, da bi Dolenjci lahko imeli lepšo, boljše živino in obilo več nego Gorenjci, ker je Dolenjska glede zemlje in podnebja odličnejše in pripravnejše za živinarstvo.

Petnajst let in še delj se ukvarjamo s kmetijstvom, poznamo dobro celo deželo našo, prehodili smo najodličnejše kmetijske pokrajine srednje Evrope: zato smo gotovo upravičeni izrekati tudi glede živinarstva na Dolenjskem mnenje, katero moremo vsak čas z dokazi podpreti. Pa vendar bi bilo ljudi, kateri, bi rekli: S peresom se drugače kmetuje, nego z lopato. Zato smo srečni, da smo dobili pismo od Dolenjca samega, kateri kot rojen Dolenjec dobro pozna domače razmere, pa je na tujem videl, kako je naš kmetovalec zaostal. V nastopnih vrstah objavljamo pismo gospoda St. v Chamu na Bavarskem, katerega srce se vedno bije za svojo lepo, a ubožano dolenjsko domovino. Potem hočemo dodati še nekatere opazke. Gospodu St. pa izrekamo tu presrečno zahvalo.

Pismo slove:

Sl. c. kr. kmet. družba v Ljubljani!

Za vzprejem v c. družbo lepa hvala i. t. d.

Tukaj imam stalno kupčijo uže dlje časa, v Belokrajini imam pa še domovino in posestvo, katero dajem oskrbovati v dobrem redu. Od časa do časa pridem sam še rad pogledat svoj dom, ali žalibog je tam še vse pri starem. Napredka je malo ali nič videti, in, kar mi posebno pri srci leži, je naša zanemarjena živinoreja, ki je edina pomoč kmetu.

Kaj je temu vzrok, vedeti je lahko: Premalo dobrih bikov, in še tisti, katere imajo, niso biki, temveč le snetivci in izvržki, katerih bi niti ne smeli spuščati. To je vzrok, da ni mogoče na Dolenjskem doseči boljše reje, ker jim je vsak bik dober in jim je tudi vse eno, če bik, ki ga imajo, plemeni po petkrat toliko krav, kolikor bi jih smel.

Ravno o tem velikem pregrešku imam tu najboljša dokazila, da smo na Dolenjskem *) še za 100 let za drugimi deželami. Kako kmetovalci tu na Bavarskem napredujejo, pri nas niti verjeti ne bi hoteli, seveda pa tu vlada kmetu tudi pomaga.

Najpotrebnejše je, da se našemu kmetu celi odpro, da ga ne prepuščamo samemu sebi in da skrbimo z vsemi silami zaboljšanje govedi.

Tukaj mora biti vsak bik od dobrega in pravega plemena ter od vladne komisije potrjen, predno ga sme lastnik spuščati. Če bik ni potrjen, kmet ga še na svoje krave ne sme spuščati. Na vsakih 100 krav mora biti en bik; tu v Chamu imamo na pr. 420 krav, a imamo 5 bikov, ki so eden lepši od drugega. **)

Teleta prodajajo tu po 50 do 100 mark (v našem denarju 30 do 60 gld.), navadno po 70 do 80 mark (t. j. 42 do 48 gld.). Junci, leto dni stari, so uže skoraj dorasli, in jih naprezajo, v 4. ali 5. letu jih prodajo kot debele vole, in sicer le v mesnice. Krave so izvrstne molznice ter stojijo največ 2 do 1½ mesec suhe. Morebiti se pri nas ne da toliko doseči, polovico pa prav gotovo.

Ako ne dobimo na Kranjskem več in boljših bikov ter počasi ne zatiramo naših malih kravic, ne bomo nikamor prišli. Naše junce moremo vprezati šele z četrtem letom, in ko je vol 7 do 8 let star, damo ga v domačo mesnico, saj ga dober mesar v mestu i tako ne more rabiti.

Navedene napake se nahajajo skoraj po vsej Belokrajini, posebno pa pod goro od Gorjancev do Kolpe s Poljanami vred.

J. St.

To je pismo, katero ne le Dolenjcem, ampak sploh Slovincem priporočamo v preudarek. Imamo sicer po nekaterih okrajih vže boljše živinorejo, a nikoder ni še taka, da bi je ne bilo zboljšati. Naš deželni zbor je ob lanskem zborovanji tudi sklenil deželni zakon, vsled katerega bodo naše občine morale imeti zadostno število bikov, kateri bodo od posebne komisije morali biti potrjeni. Postava bode imela ob pričetku gotovo veliko nasprotnikov, saj jih je imela še v deželnem zboru (poročevalec gosp. deželni poslanec Povše bi marsikaj lahko povedal), nasprotovali pa so nekateri kmečki zastopniki, češ, da bodo izhajale iz postave nove sitnosti kmetu. Tem poslancem gotovo ni šlo za kmetijsko korist, namreč le za svoje poslaništvo, vsaj nekateri naši kmečki zastopniki niti niso udje kmetijske družbe. Postava za povzdigo živinoreje bode delala ob pričetku, zlasti malomarnim občinam, nekatere sitnosti, a uspeha se smemo velikega nadejati čez nekaj let, in mi le prašamo: Kje bi bila lepa dolenjska konjereja brez licencevanja žrebcov? Bodimo hvaležni onim poslancem, ki so novo postavo za povzdigo živinoreje tako krepko v deželnem zboru zagovarjali, da si nihče ni upal nasprotno glasovati, kmetovalci pa naj izkažejo tem poslancem najlepšo hvalo s tem, da bodo sami, in to v svojo korist delovali za strogo izvršitev te postave, kadar pride v veljavo. Ako bodo ta zakon vestno izvrševati pomagali, pomagali si bodo sami in tem prej bodo prebili sedanje slabe čase.

*) Tudi drugod na Kranjskem.

Uredništvo.

**) Na Kranjskem poznamo občine, ki imajo do 500 krav, a nobenega bika, ali pa kako mršavo živinče, kateremu pravijo bik.

Razne reči.

— **Zboljšanje govejega plemena.** Kolike vrednosti je zboljšanje govejega plemena, to dokazuje uradno izvestje angleško o tamošnjem govedarstvu, katero trdi, da se je goved na Angleškem toliko zboljšala v zadnjem desetletju, da proti prejšnji dobi molzejo krave povprečno po 207 litrov mleka več na leto.

— **Krompir ohraniš za jed** zdrav in okusen do nove, ako ga deneš v kako košaro in jo vtakneš za nekaj minut v kotel z vrelo vodo. Tak krompir ne vzkali, ne sèrni in ne uvene ter ostane do poletja okusen.

— **Po travnikih tudi lahko zasajamo sadno ali gozdno drevje.** S tem si izdatno povišamo dohodke. Ali saditi smemo le v posebnih slučajih. Priznavati je sicer, da drevje manjša množina sena; toda po krajih, koder pomankuje sadja ali tudi lesa za kurjavo, in če je dotična zemlja sposobna za sadno drevje, je vendar umno tako ravnanje, ker sadje, katerega dobivamo, dobro povrača, kar manj sena nakašamo. Posebno bi priporočali, po obrežjih, ob travnikih, ali če čez travnik peljejo ceste, ob njih straneh zasajati primerno drevje. Prav slabi in revni travniki dajo več dohodke, če na nje zasadimo nekoliko dreves, katera obsekujemo nad glavo. Pod takim drevjem dobivamo še dovolj krme, in če sicer nimamo gozda, tudi potrebnih drv za domačo kurjavo.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 47. Imam mlado kobilu, katera zjutraj pa tudi po dnevi pokašljuje, menim, zato, ker so jo nekoč vročo napojili. Kako je odpraviti ta kašelj? (D. L.)

Odgovor: Kašelj je redkokedaj bolezen sama za se, ampak nasledek kake druge bolezni v sapniku ali v dihalih sploh. Mnogokrat se začne s kašljem naduha. Iz tega vzroka Vam prav zelo priporočamo svéta iskati pri živinozdravniku. — Kašelj olajšate konju, ako mu skrbite za primerno klajo in pijačo ter za primerno ravnanje. Hlev ne bodi mrzel, a tudi ne vroč, konj bodi zavarovan proti mokroti in mrazu ter naj nikdar ne dobi mrzle pijače. Prah in veter sta za takega konja tudi napačna. Za krmo služi kašljajočemu konju prav dobro korenje, otrobi na mlačni vodi i. t. d. Za zdravila služijo sladaste in sluzne reči, kakor na pr. sladke koreninice, kuhan ječmen, lanena moka i. t. d.

Vprašanje 48. Kje bi dobil kozje pleme, ki bi bilo zelo mlečno? Ali so domače (kranjske) koze dobre, in kako jih je krmiti, da ostanejo zelo mlečne? (J. D. v P.)

Odgovor: Naše domače koze so izvrstnega plemena, ter jih zunaj dežele boj cenijo nego doma. Posebno dobre koze so v Zatiškem in Žužemberškem okraji. Koza je glede krme enaka kravi, le manj izbirena je ter tudi ob slabjši krmi še vedno dobro uspeva. To je pa gotovo, da toliko boljše molze, kolikor boljše in tečnejše krmo dobiva.

Vprašanje 49. Ali je „Zborovska rž“, katero Rambosek v „Kmetovalci“ anonuje, dobra in ali bi ugajala za Gorenjce? (Fr. Š. v S.)

Odgovor: Zborovsko rž Vam priporočamo iz svoje izkušnje. Ta rž bode gotovo dobro uspevala na Gorenjskem, ker je doma iz kraja, ki ima dokaj nengodnejše podnebje nego Gorenjsko.

Vprašanje 50. Ali bode družba prodajala ob prihodnji dražbi plemenske govedu beljanskega plemena tudi breje junice? (Fr. Š. v S.)

Odgovor: Družba uže nekaj let sem ne prodaja več ni junic ni krav, ampak same bika. To ravnanje je popolnoma pravo, ker s tistim denarjem, katerega stoji junica, kupi se

lahko bik, ki neprimerno več koristi za zboljšanje govedu domače nego junica.

Vprašanje 51. Nekatera moja sesajoča jagnjeta zgrabi kar hipoma krč, trese jih in zvija, in slednjič poginejo. Raztelesitev ne pokaže razen nenavadno velikega žolča in mehurja nič posebnega. Kaj je vzrok tej bolezni in kako zdraviti od nje? (M. T. v Z.)

Odgovor: Bolezen, katero popisujete, je hromota jagnjet, ki se raznovrstno pojavlja, a je vedno v tem enaka, da jagnjeta pridejo ž njo uže na svet. Bolezni torej ni zdraviti pri jagnjetih, ampak pri brejih ovcah. Vzroki bolezni so: Pretečno krmljenje brejih ovac, zlasti hitra menjava slabe krme z dobro, — predno se ovce obrave, pomankanje apna v krmi, premehkužno ravnanje z ovcami i. t. d. Slaba jagnjeta seveda prej obole, nego krepka. Bolezen se posebno rada pokaže, ako se jagnjeta prehlade. Kadar jagnje oboli, ni dosti več narediti, boljše je pri brejih ovcah gledati na pravilno ravnanje. Iz povedanega je razvidno, kako je z ovcami ravnati, da ne obole, razen tega je pa dobro, krmi dodajati koščene moke ali katere druge apnene spojine.

Vprašanje 52. Ali bi bilo dajati teletom odstavljenim fižola namesto ovsu? (J. K. župnik pri Sv. M.)

Odgovor: Primerno množico kuhanega fižola lahko dajete teletu, a z ozirom na to, da ima fižol dvakrat toliko dušikovih snovi v sebi kolikor oves, morate pomisliti, da se tele ob preobitem fižolu zelo zdebili, kar je dobro, ča ga prodaste v mesnico, pa slabo, ako je za pleme določeno. Fižol mora biti seveda kuhan kakor oves.

Vprašanje 53. Imam ilovnato njivo ob senčni strani, na katero bi rad sejal lucerno in travo. Ali bi taka setev uspevala? (M. D. v P.)

Odgovor: Ako je njiva dobro obdelana in primerno gnojna, gotovo bode lucerna, s travo pomešana, dobro uspevala, če je tudi lega bolj senčna.

Vprašanje 54. Imam hrušev mošt, ki je uže štiri leta star. Mošt se sme meriti z vsakim vinom, bil je vedno čist kot voda in vsako leto pretočen. Pred mesecem dni sem pa zapazil, da je postal kalen in tudi dober okus je izgubil. Kaj je vzrok temu in ali je kaj pomoči? (F. A. v P.)

Odgovor: Natančen odgovor bi Vam mogli le dati, ako bi vino videli, oziroma pokusili. Ker je pa Vaš mošt star in je bil dosedaj dober in čist, lahko skoraj za gotovo rečemo, da je zbolel za boleznijo, katero so provzročile glive v njem. Ta bolezen se posebno rada pokaže pri sadnem vinu, zato pa mošt tudi povsod porabijo v prvem ali vsaj v drugem letu. Vzrok bolezni so, kakor smo rekli, glive, ki pa tem prej nastopijo, kolikor manj je bilovino pretakano. Enkrat na leto mošt pretočiti je premalo, vsaj trikrat ga je treba. Pomoči pa sedaj prav za prav ni nobene, in prej če mošt porabite (ako je sploh še raben), tem boljše bode.

Vprašanje 55. Lansko vino je bilo zelo slabo ter se še sedaj ne da očistiti. Izkušal sem z beljakom in z žolčo (želatino), a nič ne pomaga, skoraj da je neužitno. Kako bi ga vsaj toliko popravil, oziroma očistil, da bi bilo pitno za dom in družino? (A. Tr. v Š. J.)

Odgovor: Da se vino ne čisti, ali kakor pravimo, da čistila ne vzprejme, prihaja od tod, ker je v njem premalo čreslovine. Dodenite vinu tanina (ki ga v lekarni doboste), in sicer na hektoliter 10 do 15 gramov, ter potem čistite vino z enoliko množico žolča, kolikor ste vzeli tanina. Sicer Vas pa opozarjamo tudi na odgovor na 173. vprašanje v „Kmetovalci“ št. 24. iz l. 1889.

Vprašanje 56. Uže dvakrat sem zasadil češpljevo drevje po zelo breznem, a solčnem obronku. Vselej se je prejelo, dve leti prav dobro raslo, a v tretjem letu se vselej posušilo. Kaj utegne biti vzrok? (M. N. v S.)

Odgovor: Ni nam mogoče iz teh kratkih vrstic Vašega pisma posneti vzroka, vendar pa mislimo, da utegne kriva biti preplitva in presuha zemlja. Morda ima kedo izmed čitateljev o tem kaj izkušelj. Prosimo poročil.

Vprašanje 57. Ali je z ruskim lanenim semenom drugače ravnati nego z domačim? Kedar ga je sejati in ali redkeje ali gosteje nego domače seme? (Z. J. v K. na Št.)

Odgovor: Z ruskim lanenim semenom se ravna kakor z domačim. Priporočamo Vam pa lan, zlasti ruski, gosteje sejati, ako hočete pridelati fino lanknastega. Ruski lan pri nas navadno nekaj dni pozneje zori.

Vprašanje 58. Imam zelo lepo žrebe od cesarskega žrebca, veliko je, zdravo in čilo. Le nekaj ga kazi, ima namreč kodrasto grivo in rep, ki mu oboje tudi slabo raste. Rep je sicer pričel postajati lepši, griva se pa nič ne izpremeni. Tukajšnji zvedenec pravi, da to prihaja od drgnjenja, ker ima žrebe uši. Drugi zopet trdijo, da je konj takega rodu. Ker bi bilo žrebe drugače zelo lepo, rad bi vedel, kaj je vzrok kodrastosti grivi. (Fr. S. v Št. V.)

Odgovor: Kodrasto grivo in rep konj tudi dobi od drgnjenja, ako ga srbí, a mnogo konj ima tako grivo uže od narave. Če ima konj uši, ali če se drgne od srbečice, to lahko vidite. S snaženjem se lahko odpravi ta neprilika, in ob enem rast žimi pospeši. Kodrasta griva pa je lahko tudi konju prirojena, in tedaj ni nič pomoči. Plemeniti konji imajo vedno gladko žimo, kodrasta je pa znak ponavadnih konj. Če je imela žrebetova mati tudi lepo žimo in je oče bil cesarski žrebec, vendar se lahko primeri, da dobi žrebe kodrasto grivo in rep, ker se pogostokrat pokažejo na mladiči lastnosti njegovih staršev iz drugega, tretjega i. t. d. člena. Zaradi kodraste grive ni konj nič manj raben, pač pa kazi lahke konje. Cesarski žrebci ne smejo imeti kodraste žime, in po krajih, koder je lahko konjsko plemo, kodrastih živali tudi ne obdarjajo. Pri težkih pingavskih konjih pa kodrasta žima nima nikakega pomena, ker ti konji i tako niso plemenite krvi.

Vprašanje 59. Imam pol hektara veliko njivo, katero bi rad izpremenil v travnik. Zemlja je pusta kremenica, njiva leži ob bregu proti severu, in sicer kakih 800 m² nad morjem. Blagovolite mi odgovoriti: Katera travna semena in koliko bi jih moral sejati na ta prostor? (J. T. v Cr. V.)

Odgovor: Travnih in tudi vseh vrtnih semen doboste popolnoma svežih in kalivih pri gosp. Josip Lenarčiču na Vrhniku, kateri Vam bode tudi prav rad povedal, koliko in katerega semena rabite za svoja tla.

Vprašanje 60. Namenil sem si saditi na njivo, katero sedaj izpremenim v travnik, sadno drevje. Zemlja je rjava in sviščasta. Ker sama ta zemlja po mojem mnenju ni pripravna za mlado drevje, prosim pouka, kako drevje saditi in kedar, da bode potem dobro uspevalo? (J. R. v Kol.)

Odgovor: Iz popisa posnemamo, da je Vaša zemlja rahla in gorka. V tako zemljo drevje saditi je najboljšje jeseni. Ako je zemlja slaba, nasuti je okoli korenin druge rodne ali pa kompostne prsti. V slabi zemlji priporočamo Vam potem vsako leto drevju gnojiti, in sicer ali mu po zimi pognojite z gnojnico ali pa natrosite jeseni okoli debel gnoja, katerega pomladi proč pograbitte ter zemljo okoli drevja okopljite.

Gospodarske novice.

* Ker bode skoraj čas drevje saditi, opozarjamo še enkrat vse družbene ude, da se ob pravem času, t. j. do 15. marca t. l. zglase, ako žele sadnega drevja iz družbene drevesnice. Od 15. marca dalje bode družba oddajala drevje tudi neudom in zato od te dobe le toliko ustrezala posameznim naročnikom, kolikor bode zaloge. — Na mnoga vprašanja po-

navljamo še enkrat: Družba ima oddati letos samo visokodebelnih jablan in hrušek, drugega drevja pa nič. Do petih brezplačnih dreves imajo pravico le udje onih podružnic, katere so ukrenile poslati v Ljubljano celo letnino vsakega uda, in sicer ali zato, da dobodo udje drevja, ali pa zato, ker podružnica iz katerega koli vzroka sploh ne deluje. Te podružnice so: Ljubljana, mesto in okolica, Brdo, Cerknica, Ilirska Bistrica, Kostanjevica, Kočevje, Lož, Radovljica, Tržič in Trebnje. Gg. udje naj blagovolijo to pomniti, da ne bode nepotrebnih vprašanj do družbenega vodstva, ki je i tako z delom silno preobloženo.

* **Tri nove težke žrebce** dobi kranjska dežela še to pomlad. Vsled odločnega postopanja konjarskega odseka naše kmetijske družbe obljubljena sta dva lepa rjava težka pingavska žrebca, najmanj 170 cm visoka, in en izredno težek angleški clydesdealski žrebec. Žrebci pridejo na Gorenjsko. Ako izpolnijo obljubo, v dokaz nam bo to, da je odločno postopanje konjarskega odseka vendar le uspešno, a imelo bode še več uspehov, kadar bodo konjereji s tem podpirali odsek, da bodo odločno zahtevali le v resnici sposobnih žrebcev, ne pa takih, kakeršnih je sedaj žalibog večina na Kranjskem.

* **Kolera med perutnino.** V Galiciji razsaja med perutnino kolera tako močno, da je omejilo kraljevo prusko deželno poglavarstvo v Opolji z ukazom z dne 7. decembra 1889, št. 1105, uvažanje gosí iz Galicije na prevažanje po železnici, da se ne bi zanesla bolezen tudi v tamošnje kraje. Zeleti bi bilo torej, da zvedo gospodarski krogi o moreči perutninski bolezni v Galiciji in da ne kupujejo blaga, ki prihaja iz okuženih krajev.

* **Današnji številki** je priložen ljubljanske lekarne G. Piccolija cenik, katerega priporočamo v pregled.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Razpis nagrad.

Da se kolikor moči pospeši zatiranje kmetijstvu škodljivih mrčesov, ukrenil je podpisani glavni odbor razpisati 40 nagrad po 10 gl., do katerih imajo pravico občine, oziroma vasi, kojih županstva (predstojništva) dokažejo, da je vsa občina letošnje pomlad marljivo zatirala gosenice, črve, hrostke (kebre) i. t. d.

Prošnje za te nagrade naj predlože županstva potrjene po dotični kmetijski podružnici do 1. junija t. l. podpisanemu odboru.

Priznane nagrade smejo občine za kateri koli občekoristen namen porabiti.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

Razglas zaradi kmetijskih strojev.

Podpisani odbor naznanja, da sta došla stroja za robkanje turščice pa za čiščenje žita in sta družbenim udom ter tudi neudom na razpolaganje. Stroj za robkanje turščice se bo izposojeval iz mesta, žitočistni stroj pa se ne bode, ampak je postavljen v porabo v poslopji gosp. Florijana Skaberneta, kateri je iz prijaznosti prevzel nadzorstvo strojev in pri katerem se je zaradi njiju izposojitve in porabe oglašati.

Pristojbina za porabo strojev je določena tako le:

I. stroj za robkanje turščice:

- a) za ude 24 ur brezplačno, čez ta čas 50 kr. od dneva;
- b) za neude 50 kr. od dneva;

II. stroj za čiščenje žita:

- a) za ude od mernika žita 3 kr.
- b) za neude od mernika žita 6 kr.

Odbor kmetijske podružnice v Novem mestu.

Visoka c. kr. deželna vlada kranjska pozvala je z dopisom z dne 12. februarija t. l., št. 2054, glavni odbor, naj tudi letos razglasi naredbo c. kr. kmetijskega ministerstva z dne 17. marcija l. 1884, št. 2247., katera govori o nakupu žrebcev od zasebnikov. Z le tem ustreza glavni odbor vladnemu dopisu.

Razglas,

ki zadeva vsakoletno popolnjenje števila deželnih žrebcev z nakupom iz zasebne reje.

C. kr. kmetijsko ministerstvo vabi, ker želi primerno urediti popolnjenje števila žrebcev in nakupi potrebnih žrebcev kolikor le mogoče doma, zato vse, ki imajo konje, ter konjerejce, da naznanijo vsako leto v času od 1. do 30. aprila neposrednje in pismeno c. kr. kmetijskemu ministerstvu žrebce, katere menijo prodati.

Naznanjene žrebce bode pregledal na njih domu, in sicer, ako le mogoče, tedaj, kadar se spuščajo, zastopnik žrebčarske postaje ter jih bode glede na to, koliko so rabni, popisal.

Nakup izvrši potem od c. kr. kmetijskega ministerstva poob-

laščeni zastopnik žrebčarske postaje z zastopi vred, katerim so izročene reči, ki se tičejo konjske reje v tisti deželi. Število nakupljenih žrebcev je zavisno od potrebe, od njih plemena in od novcev, ki so na razpolago. Nakup se vrši še tisto jesen.

Čigaver je naznanjeni žrebec, pa nikakor ni oviran ukreniti z žrebcom, kar mu je drago, in ravno tako tudi kmet. ministerstvo ni zavezano naznanjenega žrebca kupiti, če je žrebec tudi popolnoma raben.

Vsako naznanilo naj ima nastopno vsebino: Kakšni in kateri so žrebčevi roditelji, velikost, barvo, starost in ceno žrebčeve ter slednjič kraj, kje je žrebca videti.

Glede starosti je omeniti, da se bodo ozirali le na tiste žrebce, kateri so tedaj, kadar so naznanjeni, uže tri leta stari, ako so zlahtnega plemena, — ali pa vsaj dve leti, če so težkega in čistega mrzlokrvnega plemena. Na mlajše konje se nikakor ne bodo ozirali.

Na žrebce, kateri so bili prijavljeni po imenovanem roku, ozirali se bodo le toliko, kolikor bo kazala potreba.

C. kr. kmetijsko ministerstvo.

Na Dunaji, 7. marcija 1884.

INERATE

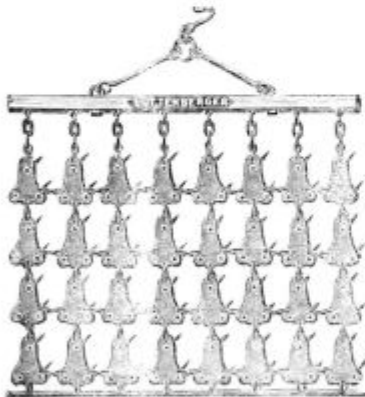
sprejema „Kmetovalec“ po ceni, zaznamovani na prvi strani. V „Kmetovalec“ priobčeni inserati imajo najboljši uspeh, kajti list je razširjen posebno po deželi, zlasti pa v premožnejših kmečkih krogih. Zelo priporočljiv je „Kmetovalec“ za objavljenja pri nakupu a i prodaji gospodarskih pridelkov, izdelkov ali potrebsčin.

Goseniške bakle,

najboljše sredstvo za pokončevanje goseniške zalege in zapredkov po drevju (glej 3. številko „Vrtnarja“) ima na prodaj (27—2)

Josip Stadler v Ljubljani, Črevljarske ulice in sicer po 90 kr., močnejše po 1 gld. 10 kr.

Travniške brane

pripoznano najboljšo, mnogokrat premovane ter najbolj razširjene, dalje nove patentovare okrogle brane, kakor najizvrstnejše gorske in druge pluge, razna kmetijska orodja in stroje ima na prodaj

C. kr. privilegovana konstrukcija kmetijskega orodja

Frana Luttenberger-ja v Weizu na Štajerskem.

Cenik se pošlje zastoj.
Prodaja se tudi na obroče.
(37—1)

Prodaja drevesnih sadik.

V c. kr. gozdnem vrtu pod Rožnikom in v Gradišči pri Ljubljani odda se prihodno spomlad okoli tri milijone drevesnih sadik proti temu, da se za vsak tisoč z zavijanjem in odneskom do železnice ali do pošte vplača za triletne smreke 1 gld. 50 kr. — za dvoletne borovce 1 gld. 70 kr. — za enoletne akacije 1 gld. 60 kr., in za vrbove količke vsake vrste 1 gld.

Naročila sprejema proti vplačilu spadajočega zneska c. kr. deželno gozdno nadzorništvo v Ljubljani.

Od c. kr. dež. gozdarskega nadzorništva za Kranjsko. (34—1)

Oves „Willkomm“.

Ta vrsta ovsia sponesla se je na Štajarskem najboljše, je najrodovitnejša, najtežja in najzgodnejša. Willkomm oves zraste 5 do 6 čevljev visoko, ima močno in dobro krmsko slamo ter nikdar ne poleže.

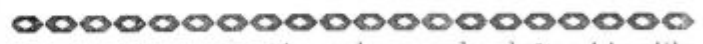
Ker se mora ta oves redko sejati, zadostuje ga 40 klgr. za eno oralo.

Kilo stoji 25 kr., kdor ga kupi 50 klgr. pa po 20 kr.

Dokler je kaj zaloge pošilja ta oves proti pošiljatvi zneska ali pa proti povzetju v vrečah po 5 klgr. za 1 gld. 80 kr. poštine prosto kamor je (26—2)

Benedikta Hertl-a grajščinsko oskrbnništvo v Goliču pri Konjicah

(Schloss Gollitsch bei Gonobitz.)

Lekarna Josipa Svobode

pri „zlatemu orlu“

Ljubljani,
Prešernov trg.

ima vedno naprodaj skušene lekarniške posebnosti ter priporoča kmetovalcem zelo priljubljena, skoz mnogo let izkušena in z izvrstnem uspehom rabljena zdravila za živino, in sicer:

Živinski prašek kot občno zdravilo za konje, goved in prašiče, ki se doda krmi. En zavoj stoji 20 kr. več 30 kr.

Konjski cvet (restitučni fluid) za obdrnjenje konjskih nog kot izvrstno krepčilno sredstvo za konje, ki na nogah slabé. Velika steklenica stoji 80 kr., kdor jih več naroči, dobi jih cenejši. (23—3)

Zdravila razpošiljajo se vsaki dan. Pri naročilih zadostuje dopisnica. Naslov je: Jos. Svoboda, lekarnar in Ljubljani.

Sadna drevesa,
divjake, cepiče, vrtnice itd. itd.,
priporoča po primerno nizki ceni (33-1)

F. OGOREVC,

lastnik drevesnice pri Brežicah (Rann) Štajarsko.

Cenik nemški ali slovenski pošljem na zahtevanje zastonj.

Semenarska postaja

C. Rambousek-a v Zborowu, pošta Forbes
na Češkem

ponuja za pomladansko setev semena sledečih jarih žit
in krompirja:

Jara žita: Pozlahnena menjalna pšenica.

Zborovska menjalna in velikanska rž
Oregonski, švedski Hudikswall in Bestehorn ječmen
Zborovski, švedski, Milton, Luher velikanski ligowski,
Welcome in Triumph oves itd.

Krompir: Zgodnji: Zborowski, Oneida, cesarski, Extra,
Early Vermont, Early Mayflower, Darling in The
May Queen itd.

Pozni: Biser, Anderssen Hertha, Aurora, Magnum bo-
num, Rambousek, Unikum, Matador itd.

Cenike dobiti je na zahtevanje zastonj.

Ravno tukaj dobiti je jajca od Endemskih velikan-
skih gosij, jajce po 80 kr. od Pekinških in Avlesburvških
rac, jajce po 20 kr. (7-4)

RAZGLAS

*gospodarjem, ki želijo semena
ruskega lanu.* (8-4)

Pravo rusko laneno seme je došlo v Ljubljano. Kdor
si ga ni še naročil, naj ne odlaš. Tisti, ki so ga naro-
čili in sami pridejo po njega, dobe ga od 15. febr. nadalje
v družbenih prostorih v Ljubljani v Salendrovih ulicah
št. 3, drugim ga pa odbor dopošlje ob kratkem. Cena
celi vreči, kakeršna je došla z Ruskega, je z vrečo vred
13 gld. 20 kr.; ali stari mernik 3 gld. 30 kr.

**Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe
kranjske.**

Cel lanski letnik „Kmetovalca“

s prilogo „Vrtnarjevo“ vred

prodaja iztis za družbene ude po 1 gld., za neude po
2 gld. dokler je kaj zaloge (30-1)

tajništvo c. kr. kmet. družbe kranjske v Ljubljani.

Wilhelm Klenert

prej Klenert & Geiger

I. štajerska drevesnica za sadno drevje in vrtnice
v Gradci.

(Ta drevesnica pripoznana je kot ena najprej in najbolj vredjenih v Avstriji.)

Priporočamo veliko in izbirno zalogo:

Vrtno, visokodebelnatih in pritličnih: **sadnega drevja**, vi-
sokodebelnatoga in pritličnega ter piramide, špalurje, kordone
in enoletne požlahnitve: **divjakov in podlag za pritlikovce;**
lagodnega sadja; lepotilnega drevja in grmovja, drevja
(5-4) **za drevorede itd.**

Razpošiljatev pravilno imenovanih **oeplčev** vsih vrst sadja

Cenike je dobiti zastonj in franko.

Za škropljenje trt proti strupeni rosi (peronospori)

sprejema naročila na

**škropilnico c. kr. kmetijske družbe kranjske
s Samassovo sesalko**

glavni odbor te družbe v Ljubljani, Salendrove ulice št. 3,
in sicer po nastopnih cenah:

Škropilnice z bakreno brento za ude po 18 gld.,
za neude po 20 gld.

Škropilnice s posvinčeno železno brento za ude po 15 gld.,
za neude po 17 gld.

Te cene so tako nizke, da rabnih škropilnic sploh
nikoder ni cenejši dobiti.

Ker se izdelujejo škropilnice pod nadzorstvom družbe
in se bodo pred pošiljateljico vse skusile, zato odbor le za
tiste jamči, katere on preskrbi in katere imajo vtisnen
pečat družbe. (29-1)

Le pravočasno došla naročila se bodo zvršila in
sicer konci meseca aprila ter v začetku meseca maja.

Deteljno seme.

Ker je podpisana družba prepričana, da se je obraniti predenice (žide) v detelji le tedaj, ako se seje
čisto seme, ukrenila je posredovati gospodarjem nakup zanesljivega deteljnega semena.

Kdor hoče tedaj imeti tako seme, naroči naj se pri podpisani družbi, ter naj priloži vsaj polovico
zneska. Družba naročila bode le toliko semena, kolikor bo naročenega.

Naročeno seme je pregledano od c. kr. pregledovalne postaje na Dunaji, katera tako strogo postopa,
da ne da spričevala, ako najde v semenu le eno predenično zrno.

1 klgr. prave francoske lucerne (nemške ali večne detelje) stoji za ude družbe 90 kr., za neude 95 kr.

1 klgr. debelozrnate štajerske, rudeče detelje, stoji za ude družbe 60 kr., za neude 65 kr.

Vreče in vožnji listi se ne zaračunajo.

Opomnja. Cene postavljene so tako nizko, da cenejši ni mogoče dati „poštenega“ semena „brez
predenice“. Ker je ponujano seme dvakrat čišteno in le odbrano debelo seme, zadostuje polovica se-
mena v primeri s drugim cenim a slabim semenom, zato je kupec tega semena na vsak način na dobičku.

Naročila je prijavit

(22-3)

c. kr. kmetijski družbi kranjski v Ljubljani.

Nik. Hoffmann,

tovarnar kirurških instrumentov, umetalni, ter orožni kovač in nozar

v Ljubljani, na Mestnem trgu št. 12,

priporoča bogato zalogo svoje raznovrstnega v njegovo stroko spadajočega blaga. Vsa zaloga obstoji iz lastnih izdelkov in se za vsako prodano reč jamči, da je dobra in iz najboljšega blaga narejena.

Zlasti so v zalogi najboljši noži za vrtnarje in vinogradarje, kakor sploh nožarsko in fino kovaško orodje za kmetovalce, vrtnarje, vinogradarje, gozdarje itd.

Reči, ki niso v zalogi, se po naročilu precej in v najboljši kakovosti narede. (4-4)

!! Zelo ugodna ponudba !!

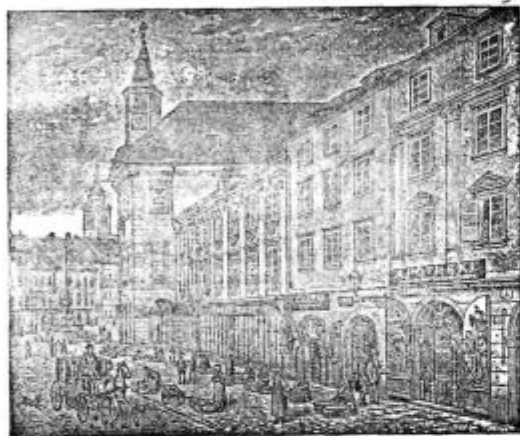
Na prodaj je pod prav ugodnimi pogoji pol ure od Ljubljane ležečo lepo posestvo s prostornimi gospodarskimi poslopji in s 70 orali posestva.

Vsled bližine mesta se vsi pridelki lahko hitro in dobro prodajo.

Legajo in stanje posestva narede je pripravno, za vsako obrt in velike obokane kleti so kaj prikladne za vinskega trgovca.

Prodajo se pa tudi sama poslopja z velikim tik ležečim sadnem vrtom. (38-1)

Kje? pove uredništvo tega lista.

Lekarna Trnkóczy,

zraven rotovža v Ljubljani
na velikem mestnem trgu,

priporoča tukaj popisana najboljša in sveža zdravila. Ni ga dneva, da bi ne prejeli pismenih zahval o naših izbornih kušenih domačih zdravilih. Lekarna Trnkóczyjevih firm so: Na Dunaji dve in ena kemična tovarna v Građci (na Štajarskem) ena pa v Ljubljani. P. n. občinstvo se prosi, ako mu je na tem ležeče, da spodaj navedena zdravila s prvo pošto dobi, da naslov tako-le napravi:

Lekarna Trnkóczy poleg rotovža v Ljubljani

Cvet zoper trganje (Gicht),

je odlično najboljšo zdravilo zoper protia in revmatizem, trganje po udih, bolečine v križu ter živcih, oteklino, otrpnele ude in kite itd., malo časa, če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvetu zoper trganje po dr. Malicu“ z zraven stoječim znamenjem. 1 steklenica 50 kr., tucat 4 gld. 50 kr. (20-1)

Če ni na steklenici zraven stoječega znamenja, ni pravi cvet in ga precej nazaj vrnite.

Kričistilne kroglice

ne sme bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se vže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpjenih udih, skazenem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljicah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljicami 1 gld. 5 kr. Razpošiljava se s pošto najmanj jeden zavoj.

Vsa ta našeta zdravila se samo prava dobijo v lekarni Trnkóczyja v Ljubljani zraven rotovža in se vsak dan s pošto razpošiljava.

Schutzmarke.

MARIA-ZELLER TROPFEN

NUR ECHT BEI
APOTHEKER TRNKÓCZY
LAIBACH 1 STÜCK 20.

Marijacejske kaplice za želodec,

kterim se ima na tisuče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten vspeh pri vseh boleznih v želodcu in so neprekosljivo sredstvo zoper: manjkanje slasti pri jedi, slab želodec, urak, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavoból, krč v želodcu, bitje srca, zabasanje, gliste, boleznj na vranici, na jetrih in zoper zlato žilo. 1 steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gld., 5 tucatov samo 8 gld.

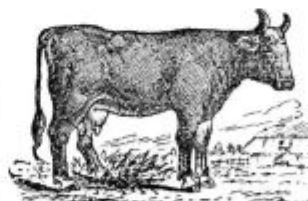
Svarilo!

Opozarjamo, da se tiste istinite Marijacejske kaplice dobivajo samo v lekarni Trnkóczy-ja zraven rotovža na velikem Mestnem trgu v Ljubljani.

Planinski zeliščni sirup kranjski za odrasle in otroke, je najboljši zoper kašelj, hripavost, vratoból, jetiko, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 56 kr., 1 tucat 5 fl. Samo ta sirup za 56 kr. je pravi.

Zdravila za živino.

Štupa za živino.

Ta prav dobra štupa pomaga najbolje pri boleznih krav, konj in prašičev. Konje varuje ta štupa trganja po črevih, bezgavk, vseh nalezljivih kužnih boleznih, kašlja, plućnih in vratnih boleznih ter odpravlja vse gliste, tudi vzdržuje konje debele, okrogle in iskrene. Krave dobé mnogo dobrega mleka. Zametek z rabilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zametkov z rabilnim navodom samo 2 gld.

Cvet za konje.

Najboljše mazilo za konje, pomaga pri pretégo žil, otekanji kolen, kopitnih boleznih, otrpjenji v boku, v križi itd., otekanji nog, mehurjih na nogah, izvijnjenji, tiščanji od sedla in oprave, pri sušici itd. s kratka pri vseh unanjih boleznih in hihah. Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gld., 5 stekl. z rabilnim navodom vred samo 4 gld.

Deželna

„pri Mariji

Ljubljana

Mestni trg št. 11.

od

L. Grečel-na

lekarja

lekarna

pomagaj“

prva in najstarejša

alopatiška in homeopatiška

apoteka

na Kranjskem.

Zaloga

vsih skušenih tu- in inozemskih medicinskih,
farmaceutičkih

preparatov in posebnosti

je priporočena slavnemu občinstvu in naznanja tu spodaj le nekatera njenih skušenih zdravil in sicer:

Cvet za luskin je najracionalnejše sredstvo za odstranjenje sitnih luskin na glavi, ki so tolikrat vzrok plešam. Cena steklenici z navodilom rabe 80 kr.

Cvet za protin in revmatizem za odpravo vsakovrstnih bolečin. *bodi si akutnih ali kroničnih.* Cena steklenici 50 kr., dvanajstori 5 gld.

Pijakerski prašek, znano zdravilo proti kašlju. Cena škatljici 25 kr.

Francoski čaj proti kašlju. Po pravem receptu narejen samo v moji lekarni, ter je izkušeno sredstvo proti vsem prsnim boleznim, kašlju, zamolklosti itd. Cena zavozu 25 kr.

Grenko vino tudi želodec krepčujoče vino imenovano, iz najzdravilnejših gorenjskih rastlin, izvrstno upliva pri raznih želodčnih boleznih, posebno pri pomanjkanju slasti do jedij, slabem želodci, slabem prebavljenju, posebno pri zastaranih boleznih želodca. Steklenica, z navodilom rabe velja le 80 kr.

Horstova voda za oči proti vnetim očem, njih kataraličnim afekcijam. Cena steklenici 60 kr., dvanajstori 3 gld.

Kaplje za bledične, dobro sredstvo proti pomanjkanju krvi, zobe ne črné. Cena flakonu 40 kr.

Kaplje za krč neprekosljive glede zdravilne moči, nekaj kapljic na sladuru ali v kamilčnem čaji takoj ukroti krč. Cena steklenici 86 kr., 1 dvanajstori 3 gld.

Kaplje za mrzlico, za menjajočo mrzlico vsake vrste. 1 steklenica 30 kr., dvanajstori 3 gld.

Kri čistilne kroglice poprej univerzalne kroglice imenovane. Dobivajo se pristne le pri meni. Cena škatljici 21 kr., zvitku z 6 škatljicami in navodom rabi 1 gld. 5 kr., 6 zvitkov 5 gld. 25 kr.

Kri čistilni čaj Köllerjev. Majhen zavitek 75 kr., velik 1 gld. 30 kr. z navodom rabe vred.

Kroglice za bledico dr. Blanda (pocukrane), katere rabijo najslavnejši zdravniki z uspehom proti pomanjkanju krvi (bledici, slabosti, pešanju). Škatljica velja 60 kr.

Mazilo za kile, ta iz svežih, močnih aromatičnih planinskih zeljših kuhana maža ozdravi vsakovrstne kile, naj so tudi zastarane. Cena lončku 1 gld.

Flaišter za kurja očesa, obliž za turiste imenovan Luserjev 60 kr., ravno tak pa od mene narejen le 40 kr.

Rusko mazilo za ozeblino po nekem posebnem, dosedaj še nikomur znanem predpisu pripravljena. Cena lončku 40 kr.

Sirup iz planinskih zeljših proti kašlju, hripavosti, prsnim in plućnim boleznim itd. je napravljen iz pravih planinskih zeljših. Cena steklenici 50 kr., dvanajstori 5 gld.

Tinktura za rast las, proti izpadanju las in za obnovljenje in oživljenje rasti las. Cena steklenici 60 kr.

Univerzalni jedlni prašek. Ta prašek je v širnih krogih pripoznan za izvrstno sredstvo proti zlatej žili, slabemu želodcu, zgagi, pomanjkanju slasti do jedij in zabasanju ter je jako priljubljen. Cena škatljici z navodom za rabo 50 kr.

Univerzalni zdravilni obliž ima vse kreposti, ki se morejo zahtevati od obližev najboljših in daleč znanih se-

stavim. To je racionalno in mnogo preskušeno sredstvo za popolno ozdravljenje vseh vnetij, ran in oteklin. Cena škatljici 30 kr.

Ustna voda dr. Duflosa pripravljena iz ameriških rastlin, jako aromatična, ohranjuje zobe in dlesno čisto, zdravo in ozdravi vsakovrstne zobne bolečine. Po tem takem je jedno najprvih in najizvrstnejših sredstev za ohranjenje zob in dlesna. Cena večemu flakonu 60 kr.

Zobne kapljice, ondoutin imenovane. Steklenica velja 10 kr., 1 dvanajstori 90 kr.

Zobne kapljice po dr. Hagerji, ukrote nakrat tudi najhujšo zobno bolečino. Steklenica velja 30 kr.

Zobni prašek beli, po dr. Heiderji, s proporcionalnim dodatkom salicilnoksigeleja natrona, je jako priljubljen in se mnogo zahteva. Poleg tega imam vedno v zalogi rudeči, sivi in črni vegetabilni zobni prašek. Škatljica velja 30 kr.

Želodečne kapljice Marije Pomagaj. Te kapljice ozdravijo vsakovrstne bolezni želodca, da celo najtrdovratnejše, zlasti pomanjkanje slasti, do jedij, tiščanje v želodci, krč v želodci, motenje prebavljenju, koliko, zagnetenje vraničnice in jeter, žoltico in zlato žilo in sploh vse bolezni, ki iz virajo iz slabega želodca ali pa slabega prebavljanja. Cena steklenici 30 kr., dvanajstori 3 gld.

Živinska zdravila.

Homeopatične kapljice za prasičce. Te kapljice ozdravijo vse bolezni prasičev, zlasti hujšanje, če nečajo jesti, gniloba ščetin, vnetico vratu, drisko, božjast, vnetje možganov, koliko, vnetje pluč, volčič v grlu in na parkljih, vranični prisad, revmatizem, pereč ogenj, vnetje ušes, bolezen rilca, omotico in rane. Cena steklenici z natančnim navodilom, kako se rabi, velja 30 kr.

Poskušni prašek za prasičce. Ta preskušeni prašek je izvrstno sredstvo proti perečemu ognju, vraničnemu in plućnemu prisadu, pomanjkanju slasti do jedij, driski, kataru, (bolezni v rilci), trganju (revmatizem vnetij), gnilobi ščetin, itd. Cena zavitku z navodom, kako se rabi 30 kr.

Konjski cvet za utiranje udov, pri raztegnjeni kit, nogah, žolčni bolezni, bulah na komolec, zabreki na nogi, zmečkaninah, otiščaninah sedla in konjske oprave in pri sušici. Cena steklenici 1 gld. Liter 2 gld.

Poskušeni konjski prašek. Ta prašek obvaruje konje pred protinom v črevih, smotiko, pred vsemi nalezljivimi boleznimi, kašlja in pred sušico in vnetjem sapnika. Cena zavitku z navodom, kako se rabi, 50 kr.

Poskušeni mlečni in goveji prašek. Pri ovcah služi ta prašek posebno za ozdravljenje jeternih metljajev, gnjilobe in vsakega motenja in oviranje v vampu in črevih in druge bolezni. Cena zavitku z navodom, kako naj se rabi 50 kr.

Pasje kroglice, so dobro varovalno sredstvo proti vsakej bolezni, če jih dobé senterja sicer zdravi psi. Posebno dobro varujejo pse pred tako nevarno steklino. Cena škatljici z navodom rabe 50 kr.

Vsa zdravila kakor razredčenja in potencovanja se vedno naredé in to z največjo natančnostjo. — Naročena zdravila razpošiljajo se s pošto 2krat na dan.

Dupavski semenski oves

(Duppauer Saathafer)

je staroskušena, mnogokrat odlikovana, od c. kr. kulturnega sveta posebno priporočena, izvrstna zgodnja vrsta. (32-1)

Izvirno seme, ki tehta 56 kgr. hektoliter prodaja le

gräflich Zedwitsch'es Rentamt in Duppau, Böhmen.

En hektoliter stoji brez vreče 5 gld. 50 kr.

Lepe pomaranče

cel zaboj (kišto) za 4 gld. 15 kr.

Kdor vzame več zabojev dobi vsakega za 15 kr. cenejši.

Najfinejši Jamaica rum . liter 1 gld 60 kr.

Fini Kuba rum " — " 70 "

Najcenejši čaj i. t. d. prodaja

Ferdinand Plautz v Ljubljani
na Starem trgu

Tukaj se tudi kupujejo prazni a dobro ohraneni sodi od petroleja po najvišji ceni, kolikor jih kedo pripelje. (36-1)

Jabolčne divjakce

za pikirati, prodaja

kmetijska šola na Grmu.

Tisuč prve vrste 8 gld. sto prve vrste 80 kr.

" druge vrste 5 gld. " druge vrste 50 kr.

Cepiče raznih vrst jabolk, hrušk, češenj, sliv, marelic, sliv po krajcarji komad. (39-1)

'Unio catholica'

vzajemni zavod za zavarovanje škod
na Dunaji, I., Bäckerstrasse 14.

koncesijovan vsled ministerske naredbe z dnem 28. febru-
varija 1899.

Zavod zavaruje:

Premakljivo in nepremakljivo premoženje proti škodi po požaru, strel in eksploziji — za taka zavarovanja jamčijo solidarno prvi vzajemni zavarovalni zavodi, kateri so člani razdelilnega društva vzajemnih zavarovalnic. Vsled zveze z vzajemnimi zavarovalnimi zavodi zamore »UNIO« zavarovanja v največji vrednosti sklepati in daje na podlagi te zveze svojim zavarovancem največjo varnost. Vsakoletni prebitek razdelil se bode med zavarovance.

Zavod vpeljal je tudi novo, doslej še ne poznato stroko zavarovanja, namreč:

Zavarovanje cerkvenih zvonov proti prelomu ali razpoku. V to stroko spadajo one škode, katere niso nasledki požara, temveč ki nastanejo vsled drugih katerih-koli slučajev. K vdeležbi v tej zavarovalni stroki vabijo se vsi prečastiti cerkveni predstojniki.

Tudi posreduje zavod pri prvih vzajemnih zavarovalnicah zavarovanje na življenje in proti nezgodam.

Vprašanja gledé zavarovanj blagovolijo naj se podpisane mu glavnemu zastopu ali pa okrajnim gospodom zastopnikom dopošljati.

Zastopništva po deželi oddajamo zaupnim osebam, katere se naj pismeno ali ustno pri podpisane mu glavnemu zastopu oglašé.

Ljubljana, meseca februvarija 1890. (31-1)

Glavni zastop zavoda „UNIO CATHOLICA“ v Ljubljani
za Kranjsko, Spodnje-Štajarsko in Primorsko.

„Ljubljanski zvon“.

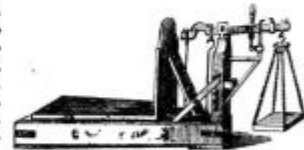
(2-2)

Stoji pol leta gld. 2.30, četrt leta gld. 1.15.

Andr. Druškovič

trgovina z železom, mestni trg št. 10,
priporoča po zelo nizki ceni

okove za okna in vrata, štorje za štokadoranje, samokolnice, traverze in stare železniške šine za oboke. znano najboljši kamniški Portland- in Roman-cement, sklejni papir, (Dachpappe) in asfalt za tlak, kakor tudi

lepo in močno narejena

štedilna ognjišča in njih posamezne dele.

Vodnjake za zabijati v zemljo, s katerimi je mogoče v malih urah in majhnimi stroški na pravem mestu do vode priti; ravno tako se tudi dobivajo vsi deli za izkopane vodnjake, železne cevi in železolitni gornji stojali, kakor tudi za lesene cevi mesingaste trombe in ventile in železna okova.

Za poljedelstvo:

Vsake vrste orodja, kakor: lepo in močno nasajeni plugi in pluzna železne in lesene brane in zobove zanje, motike, lopate, rezovnice, krampe itd.

Tudi se dobiva zmerom sveži dovski mavec (Lengenfelder Gyps) za gnojenje polja. (21-3)